

Nr 71.

Ankom till riksdagens kansli den 3 april 1941 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av enligt lagen den 13 juni 1921 om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter fattade beslut om försäljning av vissa för Bodens bys m. fl. skifteslag samfällda markområden m. m.

(1:a avd.)

I propositionen nr 82 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 14 februari 1941, föreslagit riksdagen

dels medgiva, att — såvitt rör kronan tillhöriga, av statens järnvägar och lantförsvaret disponerade fastigheter — följande å sammanträde den 3 januari 1939 jämlikt lagen den 13 juni 1921 om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter med delägarna i Bodens bys m. fl. skifteslag fattade försäljningsbeslut måtte få träda i verkställighet, nämligen beslut att sälja till Klara Harnesk för 948 kronor omkring 316 kvadratmeter av ett i fastighetsregistret för Bodens stad under litt. ah upptaget område, till P. Moberg för 438 kronor 145.8 kvadratmeter av samma område och till Henny Rüdén för 225 kronor 75 kvadratmeter av samma område samt till Bodens stad de i fastighetsregistret för staden upptagna för Bodens bys m. fl. skifteslag samfällda områdena litt. m, o, p, a, b, t, q, r, ö, ag, aa, ab, ac, ad, ae, af, x, v, u och s inom stadsplanen, återstående delar av litt. ah, litt. i Svartbyträsket, litt. k Yttre Avan, litt. h Bodträsket till den del detsamma är beläget inom stadens område och litt. l Bodån till den del detsamma är beläget inom stadens stadsplanlagda del för sammanlagt 29,000 kronor, ävensom litt. bl och bm för 50 kronor, litt. bp för 10 kronor, litt. aq för 270 kronor, litt. ao för 500 kronor samt litt. as för 50 kronor, samt att kronans andelar i de i fastighetsregistret för Bodens stad upptagna områdena litt. bo om 2,170 kvadratmeter och bq om 350 kvadratmeter må av staden förvärfas för pris för hela områdena av respektive 20 och 50 kronor mot villkor, att staden svarar för alla med förvärvet förenade kostnader,

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att för kronans del — såvitt rör av statens järnvägar och lantförsvaret disponerade fastigheter — godkänna den försäljning, varigenom Norrbottens läns producentförening i november 1930 av Bodens byamän för 3,000 kronor förvärvat ett för Bodens bys skifteslag sam-

fällt område, som efter avstyckning åsatts registerbeteckningarna stadsägorna nr 237 och 240,

dels ock besluta, att den del av inflytande försäljningsmedel som tillkommer statens järnvägar skall tillföras statens järnvägars fond för markförvärv ävensom att för lantförsvarets andelar i samfälligheterna inflytande köpeskillingsmedel skola över försvarsväsendets fastighetsfond inlevereras till riksgäldsfonden.

Sedan Överluleå tingslags häradsrätt den 10 mars 1939 fastställt vissa av delägarna i Bodens bys m. fl. skifteslag vid sammanträde jämlikt lagen den 13 juni 1921 om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter den 3 januari 1939 fattade beslut om försäljning av mark, har överlantmätaren i Norrbottens län F. Granlund uti en den 17 maj 1939 dagtecknad skrift å delägarnas vägnar hos Kungl. Maj:t anhållit, att sådant tillstånd, som omförmäles i 7 § 3 stycket nämnda lag, måtte lämnas för de boställen och andra allmänna hemman, som berördes av de fattade besluten.

Av handlingarna i ärendet framgår, att de försäljningar, om vilka beslut fattats vid sammanträdet, omfatta inom Bodens stads område belägna oskiftade vattenområden samt markområden, som vid laga skifte å Bodens by eller vid senare delningar av fastigheter, tillhörande Bodens bys ursprungliga skifteslag, avsatts såsom samfällda vägar, sandtäkt och dylikt. Av försäljningsbesluten beröras prästbostället $\frac{3}{16}$ mantal Boden nr 3, vissa statens järnvägar tillhöriga fastigheter och vissa kronan tillhöriga, under lantförsvarets disposition stående fastigheter. Vid sammanträdet hava bostället och de allmänna hemmanen representerats av därtill särskilt förordnade ombud.

Av handlingarna i ärendet framgår vidare följande:

Sedan vid förenämnda sammanträde den 3 januari 1939 konstaterats, att delägarna i Bodens by tidigare sålt vissa områden av samfälld mark men försäljningarna ansetts icke hava tillkommit i därför föreskriven ordning, beslöto delägarna i Bodens bys skifteslag att, med godkännande av överlåtelsemännen, till följande personer sälja i administrativt bildade tomter ingående delar av det i bihang B till fastighetsregistret för Bodens stad upptagna området litt. ah, nämligen till Klara Harnesk ett område om cirka 316 kvadratmeter för 948 kronor, till P. Moberg ett område om 145.8 kvadratmeter för 438 kronor samt till Henny Rüdén ett område om 75 kvadratmeter för 225 kronor.

Av förenämnda område litt. ah hade byamännen i november 1930 till Norrbottens läns producentförening för 3,000 kronor sålt ett område om 793.63 kvadratmeter, utgörande såväl tomt- som gatumark. Kungl. Maj:ts tillstånd till försäljningen hade icke begärts. Området hade avstyckats och åsatts registerbeteckningarna stadsägorna nr 237 och 240, av vilka den förra lagfarits för föreningen. Stadsägan nr 240, utgörande gatumark, hade föreningen såsom gåva överlätit till Bodens stad. Lagfart därå hade ännu ej beviljats. För den händelse svårigheter skulle uppstå för erhållande av lagfart å stadens

fång, beslöto vid sammanträdet närvarande sakägare att godkänna överlåtelsen av stadsägan nr 240.

Delägarna i Bodens bys skifteslag beslöto vidare vid sammanträdet att till Bodens stad för en köpeskilling av 29,000 kronor sälja de å registerkarta för staden upptagna områdena litt. m, o, p, a, b, t, q, r, ö, ag, aa, ab, ac, ad, ae, af, x, v, u och s inom stadsplanen samt återstående delar av litt. ah ävensom vattenområdena litt. i Svartbyträsket, litt. k Yttre Avan, litt. h Bodträsket, till den del detsamma är beläget inom stadens område, samt litt. l Bodån, till den del detsamma är beläget inom stadens stadspanelagda område. Såsom köpevillkor stadgades, att staden skulle ensam gälda alla kostnader för förberedande utredningar, för sammanträdet samt för avstyckning och lagfart.

I de sålunda sålda områdena äga prästbostället och de av lantförsvaret disponerade fastigheterna andelar. Sistnämnda fastigheters andelstal utgör 30.1424 procent.

Vidare beslöts vid sammanträdet, såvitt nu är i fråga, försäljning till Bodens stad av vissa i fastighetsregistret upptagna områden, gemensamma för vissa i skifteslaget ingående fastigheter, vilka områden närmare angivits i propositionen.

Det ombud, som av arméförvaltningens fortifikationsstyrelse förordnats att vid sammanträdet bevaka kronans rätt, såvitt rörde lantförsvarets fastigheter, förklarade sig till följd av i förordnandet föreskriven inskränkning i sin befogenhet icke kunna biträda försäljningsbesluten. På grund därav kunde föreskriven röstövertikt icke ernås för beslut om föreslagen försäljning till Bodens stad av två ytterligare områden, litt. bo och bq, i vilka av lantförsvaret disponerade fastigheter äga andel med respektive 27.20 och 46.31 procent. Nämnda områden innehålla i areal respektive 2,170 och 350 kvadratmeter och skola enligt stadsplanen ingå, området litt. bo till större delen i gata och området litt. bq till större delen i kvartersmark. De vid sammanträdet preliminärt överenskomna köpeskillingarna för dessa områden utgjorde för det förra 20 kronor och för det senare 50 kronor.

I ärendet hava utlåtanden avgivits av kammarkollegiet, järnvägsstyrelsen och arméförvaltningens fortifikationsstyrelse.

Av *kammarkollegiets* yttrande framgår, att ämbetsverket genom beslut den 12 juli 1940 medgivit, att de beslutade försäljningarna i vad de avsågo prästboställets andelar finge äga rum, och har nämnda beslut vunnit laga kraft.

Järnvägsstyrelsen har för av styrelsen förvaltade fastigheter med andelar i samfälligheterna förklarat sig icke hava något att erinra mot de beslutade försäljningarna.

Arméförvaltningens fortifikationsstyrelse har i sitt utlåtande hemställt, att Kungl. Maj:t i proposition måtte föreslå riksdagen dels medgiva, att ovan nämnda av delägarna i Bodens bys m. fl. skifteslag beslutade, av Överluleå häradsrätt fastställda försäljningar av samfälligheter i Boden må, såvitt lantförsvaret däri har del, under villkor såsom i utlåtandet nämnts gå i verkställighet, dels ock föreskriva, att lantförsvaret genom försäljningarna till-

kommande försäljningsmedel skola tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande:

Av utredningen i ärendet torde framgå, att de till Bodens stad sålda samfälligheterna numera icke erfordras för de ändamål, för vilka de vid skiftesför rättningarna blivit avsatta. Det synes också för genomförandet av stadsplanen för Bodens stad vara lämpligast, att staden förvärvar områdena i fråga, varvid det tillämpade försäljningsförfarandet otvivelaktigt är det enklaste och minst kostsamma. Med hänsyn härtill och då behov av de sålda områdena för något statligt ändamål icke synes föreligga, vill jag tillstyrka, att tillstånd lämnas till försäljningen av kronans andelar i nämnda områden. Vad beträffar besluten om försäljning av vissa i administrativt bildade tomter ingående områden till Klara Harnesk, P. Moberg och Henny Rüdén, innefatta dessa beslut endast godkännande av tidigare skedda försäljningar. Av samma skäl som anförts i fråga om försäljningarna till Bodens stad synas jämväl dessa försäljningar böra för kronans del godkännas. Det av arméförvaltningens fortifikationsstyrelse föreslagna villkoret för försäljningarna, att lantförsvaret genom dem ej avhändes erforderlig rätt till utfartsväg, synes icke vara erforderligt, då behovet av nödiga kommunikationer ändock lär kunna tillgodoses.

Vad beträffar de i det föregående berörda områdena litt. bo och bq synes skäl icke föreligga för kronan att emotsätta sig deras överlåtande till Bodens stad tillsammans med övriga samfälligheter. Medgivande synes därför böra i detta sammanhang lämnas till försäljning av kronans andelar jämväl i dessa områden.

Försäljningen till Norrbottens läns producentförening av stadsägorna nr 237 och 240 synes, såvitt utredningen i ärendet giver vid handen, icke hava tillkommit på föreskrivet sätt och torde därför, för att vinna rättslig giltighet, erfordra ett i behörig ordning givet godkännande. Ett sådant godkännande anser jag mig kunna tillstyrka. Jag förutsätter emellertid därvid, att kronan skall utbekomma sin behöriga del av köpesumman för det försälda området, för vilket ändamål det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder.

Såsom järnvägsstyrelsen föreslagit synas de statens järnvägar tillkommande andelarna i försäljningssummorna böra tillföras statens järnvägars fond för markförvärv. För lantförsvarets andelar i samfälligheterna inflytande köpeskillingsmedel torde böra över försvarsväsendets fastighetsfond inlevereras till riksgäldsfonden.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva,

att — såvitt rör kronan tillhöriga, av statens järnvägar och lantförsvaret disponerade fastigheter — följande å sammanträde den 3 januari 1939 jämlikt lagen den 13 juni 1921 om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter med delägarna i Bodens bys m. fl. skifteslag fattade försäljningsbeslut måtte få träda i verkställighet, nämligen beslut att sälja till Klara Harnesk för 948 kronor omkring

Utskottet.

316 kvadratmeter av ett i fastighetsregistret för Bodens stad under litt. ah upptaget område, till P. Moberg för 438 kronor 145.8 kvadratmeter av samma område och till Henny Rüdén för 225 kronor 75 kvadratmeter av samma område samt till Bodens stad de i fastighetsregistret för staden upptagna för Bodens bys m. fl. skifteslag samfällda områdena litt. m, o, p, a, b, t, q, r, ö, ag, aa, ab, ac, ad, ae, af, x, v, u och s inom stadsplanen, återstående delar av litt. ah, litt. i Svartbyträsket, litt. k Yttre Avan, litt. h Bodträsket till den del detsamma är beläget inom stadens område och litt. l Bodån till den del detsamma är beläget inom stadens stadsplanlagda del för sammanlagt 29,000 kronor, ävensom litt. bl och bm för 50 kronor, litt. bp för 10 kronor, litt. aq för 270 kronor, litt. ao för 500 kronor samt litt. as för 50 kronor;

samt att kronans andelar i de i fastighetsregistret för Bodens stad upptagna områdena litt. bo om 2,170 kvadratmeter och bq om 350 kvadratmeter må av staden förvärfvas för pris för hela områdena av respektive 20 och 50 kronor mot villkor, att staden svarar för alla med förvärvet förenade kostnader;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att för kronans del — såvitt rör av statens järnvägar och lantförsvaret disponerade fastigheter — godkänna den försäljning, varigenom Norrbottens läns producentförening i november 1930 av Bodens byamän för 3,000 kronor förvärvat ett för Bodens bys skifteslag samfällt område, som efter avstyckning åsatts registerbeteckningarna stadsägorna nr 237 och 240;

c) besluta, att den del av inflytande försäljningsmedel som tillkommer statens järnvägar skall tillföras statens järnvägars fond för markförvärf ävensom att för lantförsvarets andelar i samfälligheterna inflytande köpeskillingsmedel skola över försvarsväsendets fastighetsfond inlevereras till riksgäldsfonden.

Stockholm den 1 april 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 69.